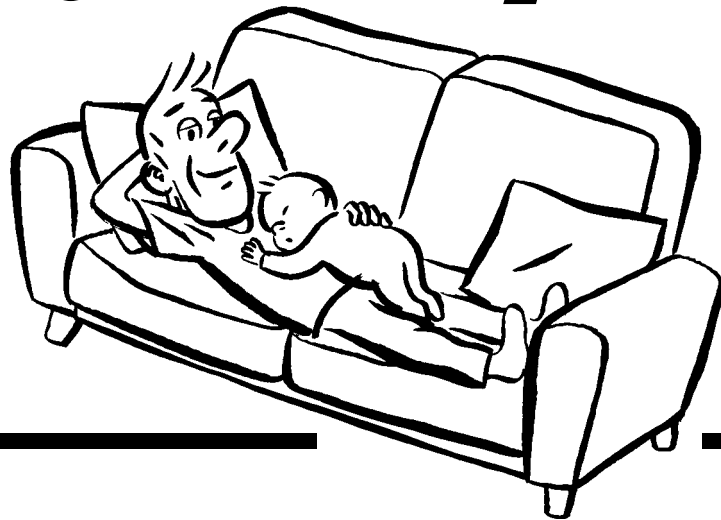

Käytä isyyssvapautasi!

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Esitteitä 2008:1

Paras uutinen perheellesi!

Vauvaperheen arki on yhteinen juttu. Työn ja perheen yhteensovittaminen helpottuu, jos isä ja äiti jakavat hoitovastuuta joustavasti. Isän ja lapsen vuorovaikutukselle on tärkeää, että isä osallistuu lapsensa arkeen jo ihan vauvavaiheessa.

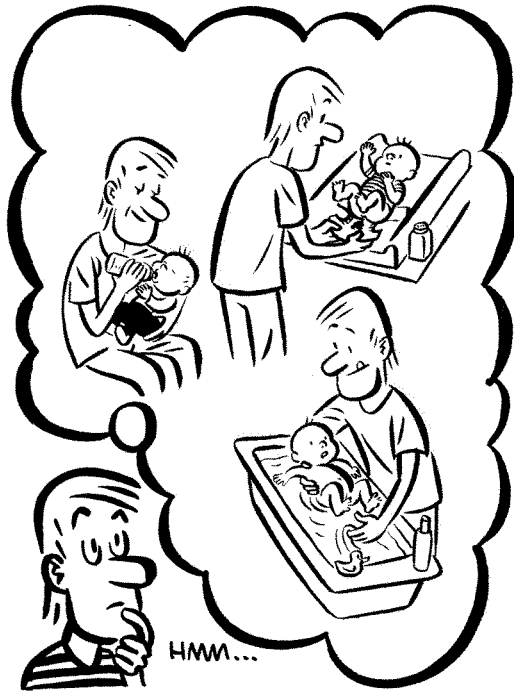
Perhevapaat helpottavat työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista silloin, kun perheessä on pieniä lapsia. Perhevapaita ovat mm. äitiys- ja isyysvapaa, vanhempainvapaa, osittainen vanhempainvapaa sekä hoitovapaa, osittainen hoitovapaa ja tilapäinen hoitovapaa. Äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaan ajalta maksetaan henkilön tulojen mukaan **ansioperusteista tai vähimmäismääräistä** päivärahaa. Hoitovapaan ajalta maksetaan kotihoidon tukea ja osittaisen hoitovapaan ajalta osittaista hoitorahaa. Päivärahaa ja lapsen hoidon tukia haetaan Kelasta.

isäkäs

KAS, MINULLAKIN
ON MONTA VIIKKOA
ISYYSVAPAAATA!

NIIN, JA
SEN VOI
PITÄÄ VAIKKA
NELJÄSSÄ
OSASSA.

Isyysvapaa

Isä voi pitää isyysvapaata kolme viikkoa (18 arkipäivää) milloin tahansa lapsen syntymän jälkeen, kuitenkin ennen äitiys- ja vanhempainrahakauden päättymistä. Vapaan voi pitää enintään neljässä jaksossa. Isyysvapaan pitämisestä ilmoitetaan työnantajalle viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan alkua. Lapsen syntymän yhteydessä pidettävän isyysvapaan ajankohdan muuttumisesta on ilmoitettava niin pian kuin mahdollista.

Isyysvapaata voi myös pidentää. Isällä on mahdollisuus neljän viikon pituiseen omaan vauvanhoitojaksoon lapsen ollessa noin yhdeksän kuukauden ikäinen. Jos isä pitää vanhempainvapaasta vähintään 12 arkipäivää vanhempainrahakauden lopusta, hän voi pidentää isyysvapaataan 1–12 arkipäivällä.

Tämän isäkuukauden voi pitää välittömästi vanhempainvapaan jatkona tai sen voi siirtää pidettäväksi myöhemmin. Siirtämisen ehtona on, että toinen vanhemmista on hoitanut lasta kotona yhdenjaksoisesti vanhempainrahan ja isäkuukauden välisen ajan. Lisäksi siirtämisen ehtona useimmiten on, että vanhempi on ollut edellä mainitun ajan oikeutettu kotihoidon tukeen. Joissain tapauksissa isäkuukautta voi siirtää, vaikka vanhempi ei olisi ollut oikeutettu kotihoidon tukeen (tarkemmat tiedot Kelasta).

Isäkuukausi on käytettävä viimeistään ennen kuin lapsi on noin 14 kuukauden ikäinen (ennen kuin on kulunut 180 päivää äitiysrahaa seuranneen vanhempainrahan viimeisestä maksupäivästä).

Isän vapaajakson aikana ei ole oikeutta hoitovapaaseen eikä päivähoitoon. Myöskään äidille ei silloin makseta vanhempainrahaa. Äiti voi esimerkiksi palata työhön tai pitää vuosilomaa.

Vanhempainvapaa

Vanhempainvapaa alkaa heti äitiysvapaan päätyttyä. Vanhempainvapaan pituus on 158 arkipäivää.

Vapaalla voi olla isä tai äiti, ja vanhemmat sopivatkin yhdessä vanhempainvapaan käytöstä. Isä ja äiti voivat myös jakaa vapaan keskenään.

Vanhempainvapaan käyttö kannattaa suunnitella hyvissä ajoin. Vanhempainvapaan pitämisestä on ilmoitettava työnantajalle viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan alkamista. Ilmoitettua ajankohtaa voi muuttaa vain lapsen hoitamedellytyksiin liittyvin, painavin perustein. Tämä on syytä ottaa huomioon, jos isä aikoo pitää kaksi viimeistä vanhempainvapaaviikkoa saadakseen isyysvapaan pidennyksen.

isäkäs

TERVE,
PEKKA!

MATTI!
MITÄ
MIES?

NO, ISYYSS-
VAPAALLAHAN
TÄSSÄ...

NIIN
MINAKIN...
JATKO-
AJALLA
JO.

MAIJA LENSİ
KUUKAUDEKSI
TENERIFFALLE
JA JÄTTI MEIDÄT
PITÄMÄXN HUUS-
HOLLIA PYSTYSSÄ

LÄHTI ILMAN
TEITÄ KUUKAUDEN
RANTALOMALLE?
IKÄVÄ TEMPPU!

EI KUN TÖIHIN
SE MENI...
SEHÄN ON
MATKAOPAS!

Äitiysvapaa 105 arkipäivää

Hanna käyttää äitiysvapaata 105 arkipäivää. Akseli käyttää samanaikaisesti Aino-vauvan syntymän yhteydessä 8 arkipäivää.

Isyysvapaa 18 arkipäivää

lapsi n. 3 kk ikäinen

Vanhempainvapaa 158 arkipäivää

Hanna käyttää yhteistä vanhempainvapaata 146 arkipäivää ja Akseli käyttää samanaikaisesti isyysvapaata loput 10 arkipäivää.

Isä käyttää vanhempainvapaan lopusta
vähintään 12 arkipäivää

Isä saa 12 arkipäivää lisää isyysvapaata

Tämä isäkuukausi on mahdollista
pitää joustavasti ennen kuin lapsi
on noin 14 kk ikäinen.

Akseli käyttää vanhempien
yhteistä vanhempainvapaata
kaksi viimeistä viikkoa eli
12 arkipäivää. Tästä hyvästä
Akseli saa lisää isyysvapaata
12 arkipäivää.

lapsi n. 9 kk ikäinen

Hoitovapaa kunnes lapsi täyttää 3 vuotta

Ainon hoidosta innostuneena
Akseli jää hoitovapaalle,
kunnes Aino täyttää kaksi vuotta.
Hanna jatkaa Ainin kotona hoitamista
kunnes Aino täyttää kolme vuotta.

Vanhempainvapaan voi myös osittaa

Vanhempainvapaan voi pitää myös osittaisena. Osittaisen vanhempainvapaan aikana isä ja äiti hoitavat lasta vuorotellen. Myös osittaisen vanhempainvapaan enimmäispituus on 158 arkipäivää. Vanhemmat sopivat työnantajensa kanssa osa-aikatyöstä vanhempainrahakaudella. Silloin kummankin työaika ja palkka voivat olla 40–60 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta ja kokoaikatyön palkasta. Sopimus osa-aikatyöstä tehdään vähintään kahden kuukauden ajaksi. Jos isä pitää osittaista vanhempainvapaata vanhempainrahakauden lopussa, hän saa oikeuden isyysvapaan pidennykseen.

isäkäs

MEILTÄHÄN TÄMÄ KÄY!
TAIDANKIN JÄÄDÄ MYÖS
VANHEMPAINVAPAALLE.

SINÄKÖ?

MINÄKIN HALUAISIN
OLLA VIELÄ VAAVIN
KANSSA KOTONA...

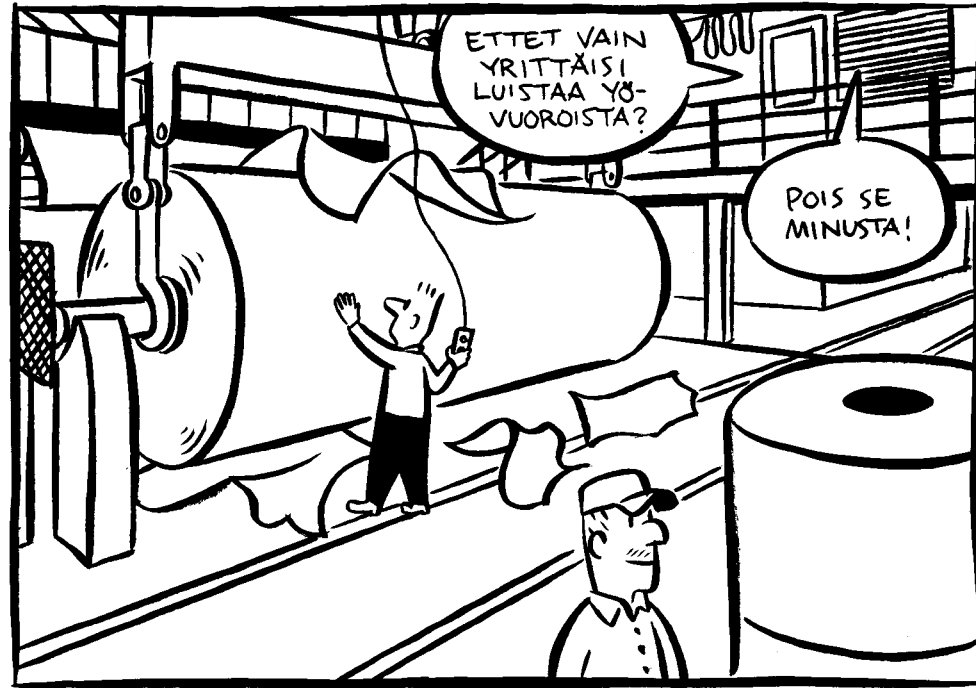
AHA... NO, RAHA
RATKAISEE

MINÄKÖ TÖIHIN VAIN KOSKA
TIENAAN SINUA ENEMMÄN?
PANNAAN VAIKKA VANHEMPAIN-
RAHAT SINUN TILILLES!

EI KUN
KRUUNA VAI
KLAAVA?

PAHUS! HÄVISIN!

HEI!
VANHEMPAIN-
VAPAAN
VOI MYÖS
OSITTA!

Hoitovapaa

Vanhempainvapaan päätyttyä isä tai äiti voi jäädä hoitovapaalle hoitamaan alle 3-vuotiasta lasta ilman, että työsuhde katkeaa. Vanhemmat eivät voi olla yhtä aikaa kokoaikaisesti hoitovapaalla.

Isä ja äiti voivat olla osittaisella hoitovapaalla, jolloin he lyhentävät palkattomasti työaikaansa enintään siihen saakka, kunnes lapsi päättää perusopetuksen toisen lukuvuoden.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien lasten vanhemmat voivat käyttää osittaista hoitovapaata siihen saakka, kunnes lapsen kolmas lukuvuosi päättyy.

isäkäs

HEISSAN!
TULIN JO!

JUURI
SOPIVASTI
HARJOI-
TUKSIIN.

HURRAA! SE
ONNISTUU!

ITI!!

TULE,
TULE!

IHMEELLISTÄ!
MEIDÄN PIKKU
NYTTI OSAA
JO KÄVELLÄ!

ONNEKSI SAIN
LYHENNETTYÄ
TYÖAIKAANI
ETÄ EHDIN
TÄMÄNKIN
NÄHDÄ!

JA PIAN
SINÄ JO
KÄVELET
KOULUUN!

AIVAN LIIAN
PIAN... KOULUN-
ALOITTAMISIKÄÄ
PITÄISI EHDOTTO-
MASTI NOSTAA!

Osittaisen hoitovapaan edellytyksenä on, että työntekijä on ollut työnantajansa palveluksessa vähintään kuusi kuukautta kuluneen 12 kuukauden aikana. Vapaan käyttämisestä on tehtävä esitys työnantajalle viimeistään kaksi kuukautta ennen sen alkamista. Molemmat vanhemmat voivat pitää osittaista hoitovapaata saman kalenterijakson aikana, mutta he eivät voi hoitaa lasta samanaikaisesti. Vanhemmat voivat jakaa hoitovastuun esimerkiksi niin, että toinen hoitaa lasta aamu- ja toinen iltapäivän tai niin, että he hoitavat lasta vuoropäivin tai -viikoin.

Alle 10-vuotiaan lapsen sairastuessa äkillisesti isällä tai äidillä on oikeus jäädä tilapäiselle hoitovapaalle enintään neljäksi työpäiväksi. Sairaana lapsen hoito-oikeus edellyttää, että molemmat vanhemmat ovat työssä kodin ulkopuolella tai että toinen vanhempi ei kotona tapahtuvan työteon tai opiskelun vuoksi voi hoitaa lasta.

Käytä oikeuttasi perhevapaisiin!

Kysy lisätietoja omasta neuvolastasi tai Kelan paikallistoimistosta.

Esite jaetaan äitiyspakkauksessa suomen- ja ruotsinkielisenä. Neuvolat voivat tilata esitettä Yliopistopainosta jaettavaksi niille isille, jotka eivät saa esitettä äitiyspakkauksen kautta.

Esitetilaukset:

Sähköposti: lahettamo@yliopistopaino.fi

Telekopio: (09) 7010 2370

Yliopistopaino, lähettämö, PL 26, 00014 Helsingin yliopisto

Vähimmäistilaus 10 kpl, yksittäiskappaleet neuvolasta

Lisätietoja esitteestä: STM/viestintä puh. (09) 160 74486

Kela:

- Lapsiperheelle – Tunne perusturvasi 2 (esite)
- Etuuslomakkeita saat Kelan toimistoista ja [www-sivuilta](http://www.sivuilla) osoitteesta www.kela.fi > Lomakkeet
- Kelan www-sivuilla olevan laskurin avulla voit laskea päivärahakauden ajoittumisen sekä päivärahan määrän työtulojen perusteella